

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

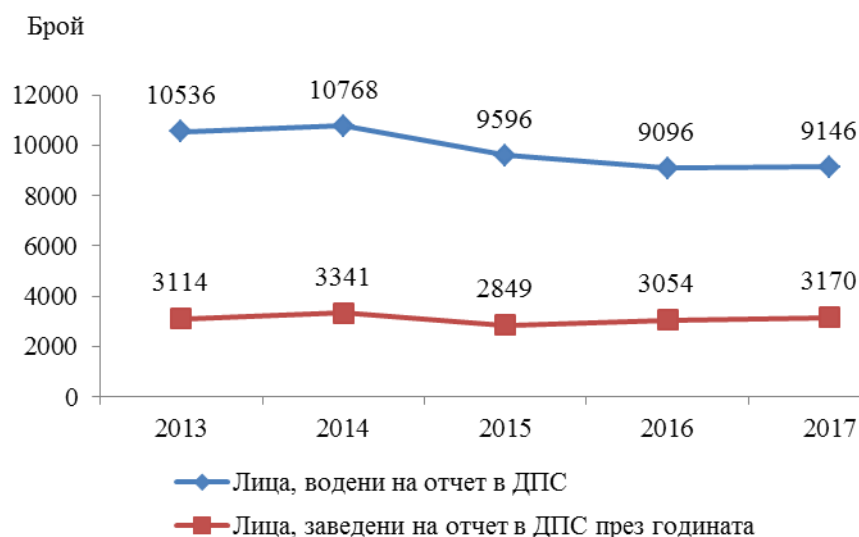
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2017 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 9 146 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2016 г. броят им се увеличава незначително с 50, или с 0.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 78.2%;
- малолетни (8 - 13 г.) - 21.8%;
- момчета - 7 342 (80.3%);
- момичета - 1 804 (19.7%);
- учащи - 6 863 лица (75.0%);
- в криминогенна среда живеят 4 781 малолетни и непълнолетни (52.3%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2013 - 2017 година

Коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица през 2017 г. е 1 395 на 100 хил. души от средногодишното население на възраст 8 - 17 години и в сравнение с 2016 г. намалява с 0.6%.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС през 2017 г.** малолетни и непълнолетни е 3 170, или 34.7% от всички водени на отчет лица, като 73.9% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2016 г. броят на новозаведените нараства с 3.8%.

През 2017 г. **снети от отчет в ДПС** са 2 862 малолетни и непълнолетни лица, или 31.3% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 1 524 лица (53.2%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 1 256 лица (43.9%);
- на други основания - 82 лица (2.9%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2017 г. през ДПС са преминали 6 784 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 4 761, или 70.2%, а момичетата - 2 023 (29.8%). В сравнение с 2016 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви нараства с 1 030 лица (17.9%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е делът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 1 368 лица, или 20.2%;
- „прояви на насилие и агресия“ - 635 малолетни и непълнолетни (9.4%);
- „употреба на психоактивни вещества“ - 518 лица, или 7.6%;
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - 465 лица (6.9%);
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 454 лица (6.7%).

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината, са:

- „тормоз“ - 438 лица (6.5%);
- „скитничество“ и „просия“ - общо 174 лица (2.6%).

Извършени престъпления

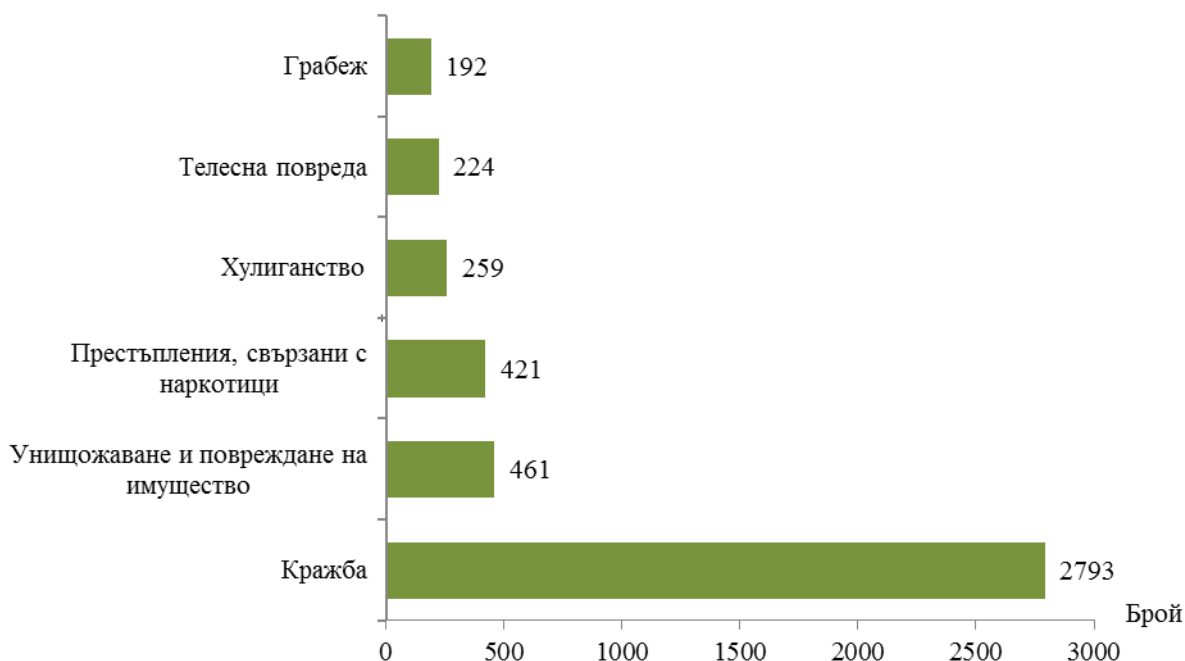
През 2017 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления**, е 4 971.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 2 793 лица, или 56.2% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 31.3% (873), на кражби от домовете - 22.3% (624), на взломни кражби - 11.8% (329).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни извършители на престъпления по някои видове престъпления през 2017 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2017 г. пострадали от престъпления са 1 463 деца, от които 617, или 42.2%, са момичета. Малолетни са 605 лица (41.4%), а непълнолетни - 858 (58.6%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 717 лица (49.0%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 240 лица (16.4%), от грабежи - 113 лица (7.7%), и от блудство - 86 лица (5.9%). Случаите на деца, жертви на изнасилване (довършено и опит), са 20.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2017 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 5 537 възпитателни дела, от които 3 758 (67.9%) са по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 5 065, като от тях в срок до един месец са решени 3 010 дела, или 59.4%. **Прекратени** на различни основания са 458 дела (8.3% от образуваните възпитателни дела). В края на 2017 г. 236 дела, или 4.3% от образуваните, са **останали несвършени**.

През 2017 г. местните комисии са наложили 7 470 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и

непълнолетните на 5 346 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 5 977 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 3 374 случая (45.2%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 1 535 случая (20.6%);
- „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи“ - в 876 случая (11.7%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 643 случая (8.6%);
- „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца“ - на 252 малолетни и непълнолетни (3.4%);
- „настаняване във ВУИ“ - на 53 лица на възраст 8 - 17 години (0.7%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 1 615 лица (30.2%), а непълнолетни - 3 731 (69.8%);
- момчетата са 4 331 (81.0%), а момичетата - 1 015 (19.0%);
- 2 726 лица (51.0%) са с основно образование, а 1 843 (34.5%) - с начално.

През 2017 г. 6 982 деца са преминали през съществуващите на територията на страната консултативни кабинети и други помощни органи към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 1 474 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 154 453 лица. През 2017 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност с 1 922 деца, живеещи в криминогенна и/или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили с 6 922 малолетни и непълнолетни.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.

Приложение

Таблица 1

Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи
малолетни и непълнолетни лица по пол и възраст

	2013	2014	2015	2016	2017
	(Брой)				
Лица, водени на отчет в детските педагогически стаи - общо	10536	10768	9596	9096	9146
Малолетни (8 - 13 г.)	2319	2648	2128	1973	1993
Момчета	1850	2102	1665	1520	1556
Момичета	469	546	463	453	437
Непълнолетни (14 - 17 г.)	8217	8120	7468	7123	7153
Момчета	6442	6417	5886	5645	5786
Момичета	1775	1703	1582	1478	1367
Лица, заведени на отчет в детските педагогически стаи през годината - общо	3114	3341	2849	3054	3170
Малолетни (8 - 13 г.)	852	944	867	817	826
Момчета	690	749	681	641	648
Момичета	162	195	186	176	178
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2262	2397	1982	2237	2344
Момчета	1774	1883	1569	1769	1919
Момичета	488	514	413	468	425

Таблица 2

Малолетни и непълнолетни, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2016		2017	
	общо	в т.ч. поради поправяне	общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за страната	2731	1441	2862	1524
Момчета	2138	1092	2289	1180
Момичета	593	349	573	344
Малолетни (8 - 13 г.)	224	193	173	158
Момчета	166	145	127	116
Момичета	58	48	46	42
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2507	1248	2689	1366
Момчета	1972	947	2162	1064
Момичета	535	301	527	302

Таблица 3

**Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления по пол и възраст**

(Брой)

	2013	2014	2015	2016	2017
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви през годината	6439	5372	6145	5754	6784
Малолетни (8 - 13 г.)	1780	1456	1793	1470	1521
Момчета	1203	1003	1274	1030	1114
Момичета	577	453	519	440	407
Непълнолетни (14 - 17 г.)	4659	3916	4352	4284	5263
Момчета	3037	2503	2918	2826	3647
Момичета	1622	1413	1434	1458	1616
Лица, извършители на престъпления	6007	5402	5362	4980	4971
Малолетни (8 - 13 г.)	1457	1434	1322	1168	1063
Момчета	1216	1162	1077	955	843
Момичета	241	272	245	213	220
Непълнолетни (14 - 17 г.)	4550	3968	4040	3812	3908
Момчета	3806	3324	3476	3199	3258
Момичета	744	644	564	613	650

Таблица 4

Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления

	(Брой)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви - общо	6439	5372	6145	5754	6784
в това число:					
Бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип	1744	1550	1512	1554	1368
Прояви на насилие и агресия	.	.	.	497	635
Тормоз	.	.	.	279	438
в т.ч. училищен тормоз	.	.	.	193	252
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	.	.	.	302	465
Повреждане на обществена и/или частна собственост	.	.	.	397	454
Скитничество и просия	602	354	380	226	174
Употреба на психоактивни вещества	517	532	572	480	518
Проституиране	62	59	52	53	28
Лица, извършители на престъпления - общо	6007	5402	5362	4980	4971
в това число:					
Убийство (довършено и опит)	3	5	6	1	3
Телесна повреда	226	201	237	209	224
Изнасилване (довършено и опит)	7	9	10	15	8
Блудство	56	60	47	56	56
Кражба	3621	3210	3089	3019	2793
в това число:					
Взломна	552	405	350	385	329
Джебчийска	207	211	207	179	177
Грабеж	223	204	157	163	192
Противозаконно отнемане на МПС	75	90	90	94	76
Хулиганство	337	339	326	254	259
<u>Престъпления, свързани с наркотици</u>	<u>342</u>	<u>356</u>	<u>406</u>	<u>407</u>	<u>421</u>

„“ - липсват данни.

Таблица 5

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления, по пол и възраст

(Брой)

Вид на престъплението	2016				2017			
	общо	в т.ч. момичета	възраст		общо	в т.ч. момичета	възраст	
			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)
Общо за страната	1754	674	653	1101	1463	617	605	858
Убийство (довършено)	2	2	1	1	-	-	-	-
Убийство (опит)	-	-	-	-	-	-	-	-
Телесна повреда	267	68	70	197	240	56	88	152
Блудство	96	54	59	37	86	69	59	27
Изнасилване (довършено)	13	13	6	7	12	12	4	8
Изнасилване (опит)	8	8	2	6	8	8	4	4
Отвлечане	9	2	4	5	4	3	-	4
в т.ч.с цел предоставяне за развратни действия	4	1	1	3	2	2	-	2
Кражба	849	295	318	531	717	288	290	427
Грабеж	115	35	41	74	113	25	42	71
Измама	18	5	11	7	29	9	13	16
Изнудване	13	3	2	11	8	2	4	4
Склоняване към прося	8	3	8	-	5	3	4	1
Склоняване и принуждаване към проституция или към хомосексуални услуги	5	3	-	5	4	3	2	2
Трафик на деца	2	-	2	-	1	1	-	1
Детска порнография	1	1	-	1	1	1	-	1
Други	348	182	129	219	235	137	95	140

„-“ - няма случай.